

Fredrika-Bremer-Förbundets Berättelse för år 1892,

det åttonde året af dess verksamhet.

Fredrika-Bremer-Förbundet har under detta liksom under de föregående åren arbetat i den riktning och efter det program, som vid dess stiftande faststälts; och de kraf, som allmänheten allt mer anser sig befogad att ställa på förbundet, den allt större verksamhet, som råder å förbundets byrå, liksom ock de nya arbetsområden, som under året upptagits, bära vitne om en sund och lifskraftig utveckling af förbundet.

Medlemmarnes antal har under året stigit från 1,533 under föregående år till 1,564, deraf ständiga medlemmar 244. Medlemsantal.

Förbundets ärenden ha handledts, förutom af styrelsen och dess suppleanter, af 12 komitéer, och antalet af de personer, hvilka direkt arbeta för förbundets intressen, uppgår till 80. Härtill komma dessutom alla de ombud, som i landsorten arbeta för förbundets olika verksamhetsgrenar.

Vid årsmötet den 18 maj förrättades val efter de styrelsemedlemmar, hvilka voro i tur att afgå, samt efter fru A. Montelius och fröken M. Wærn, hvilka undanbedt sig återval, och i hvilkas ställe invaldes fru A. Höjer till styrelseledamot och rektor V. Adler till suppleant.

Styrelsen har sålunda under detta år utgjorts af:

Styrelse.

Ordinarie medlemmar: riksantikvarien Hildebrand, ordförande, hofintendenten A. Börtzell, vice ordförande, fröken Anna Roos, sekreterare, doktor Carl Nyström, kassaförvaltare, fru S. Adlersparre, fru E. Ankarsvärd, fröken L. Engström, fröken M. Forsell, fröken E. Fries, fru A. Höjer, revisionssekreteraren H. Rohtlieb samt fru S. Whitlock.

Suppleanter: fröken G. Elfving, kapten L. A. Hubendick, fröken L. Dahlgren, fru A. Kerfstedt, professor P. G. Rosén, fru Th. Gyldén, fröken M. Silow, fru J. Jolin, fru G. af Klintberg, rektor V. Adler, fru M. Arwidson, fröken G. Hjelmerus.

Revisorer: härads höfding A. Lundvall, fru E. Odelberg och fröken A. Rossander.

Revisorssuppleanter: fru S. Wising, doktor W. Svedbom och revisionssekreteraren W. Uppström.

Det af Styrelsen utsedda förvaltningsutskottet har bestått af:

Ordinarie: fruarna Adlersparre och Ankarsvärd, fröken Roos samt herrar Hildebrand och Nyström (såsom kassaförvaltare själfskrifven ledamot).

Suppleanter: hofintendenten Börtzell, fröken Dahlgren och fröken Forsell.

Styrelsen har under året sammanträdt 5 och förvaltningsutskottet 10 gånger. Dessutom hafva sammanträden hållits af de för särskilda ändamål tillsatta styrelserna och komitéerna, för hvilkas verksamhet redogörelse här nedan följer.

Förbundets ombud uppgå vid 1892 års slut till 41, hvar öfver förteckning återfinnes i bil. I.

Filialen i Malmö, hvars verksamhet fortgått från 1887, har från den 1 juli detta år upphört.

Det visade sig nämligen att den hufvudsakligen togs i anspråk i och för platsförmedlingen, och styrelsen ansåg att denna gren af förbundets verksamhet kunde lämpligare omhandhafvas af förbundsbyrån i Stockholm. Fru Anna Lewenhagen, som med stort nit och intresse förestått filialen, har, såsom ombud i Malmö, fortfarande egnat sig åt förbundets tjänst.

Förbundets byrå har under året inflyttat i en ny och rymligare lokal, bestående af 4 rum, expeditionsrum, platsförmedlingens rum, föreståndarinnans rum, som äfven användes till styrelsens sammanträden, samt styrelsens enskilda arbetsrum. Våningen är ljus och hemtreflig och har ett godt läge vid Drottninggatan. Det ökade utrymmet var särdeles välbehöfligt, då uti den förra lokalen arbetet ofta fördröjdes genom brist på arbetsplatser, och då dessutom det personliga meddelandet med dem, som å byrån sökte upplysningar, lätt stördes genom olika arbetsområdets sammanförande inom samma rum.

Såsom föreståndarinna å byrån har fortfarande tjänstgjort fröken G. Adelborg. Platsförmedlingsafdelningen har skötts af fröken T. Geijer, sjukvårdsafdelningen af fröken S. Ulrich och kassan af fröken U. Hammarsköld. Dessutom har, liksom under föregående år, byrån haft att tillgå villig och kraftig hjälp af förbundet intresserade personer.

Å byrån råder vanligen en liflig verksamhet, då byrån är en centralpunkt för alla förbundets olika intressen. Här ske förfrågningar icke blott angående de områden, som lyda direkt under byrån, utan ock angående alla de afdelningar, som hafva egna styrelser, såsom sjukkassan, stipendiefonderna, hemstudierna, drägtreformföreningen m. m.

Här träffas ock styrelsens medlemmar och öfverlägga sinsemellan eller med byrån om praktiska och lämpliga anord-

Ombud och filial.

Förbundsbyrån.

ningar för att göra resultaten af deras verksamhet tillgängliga för allmänheten.

Bland ärenden inom byråns verksamhetsområden kunna, såsom förut, antecknas *ekonomiska frågor* (angående pensionsinrättningar, ränte- och kapitalförsäkringsanstalter, stipendie- och understödsfonder m. m.) samt *juridiska frågor* (angående rätt att deltaga i stadsfullmäktige-, skolråds- och prestval, rätt att inväljas i skolråd- och fattigvårdstyrelse, uppsättande af äktenskapsförord och testamente m. m.).

För att kunna fylla de kraf, som i detta afseende ställas på byrån, har denna fortfarande sig tillförsäkradt biträde af framstående yrkesmän på dessa områden.

I *hygieniska ämnen* har någon fråga icke blifvit framställd.

Förfrågningar angående *skolor, lärokurser och arbetsområden* hafva såsom vanligt ofta framställts och byrån har dervid tagit tillfället i akt, dels att framhålla de praktiska arbetsområdena, hvilka ofta allt för litet beaktas, dels ock att påpeka de nya arbetsområden (t. ex. trädgårdsmästare- och apotekareyrket), som under de senare åren blifvit tillgängliga för kvinnor.

I afseende å *platsförmedlingen* må meddelas:

Antalet inskrifna arbetsgifvare har varit 405 och arbetsökande 589. Af arbetsgifvarne hafva 150 återtagit sin ansökan och af arbetssökande 227. Platsförmedlingen har omfattat dels fasta platser, såsom föreståndarinna, lärarinna, värdinna, gymnast, biträde i hem, på kontor, i handel m. m., dels ock tillfälligt arbete, såsom lektioner, öfversättning m. m.

Sammanlagda beloppet af årslöner för de genom byråns förmedling under året tillsatta fasta platserna uppgår till nära 33,000 kr. Högsta löner hafva varit i skola kr. 1,000, i familj i Sverige kr. 800 och i familj utomlands kr. 1,260.

Å platsförmedlingsafdelningen har arbetet under året varit ganska tungt, beroende deraf, att så småningom så väl arbetsgifvares som arbetssökandes anspråk höjts. Arbetsgifvarne, vilseledda af en mängd annonser att plats önskas mot fritt vivre, framställa höga anspråk på kunskaper. på samma gång som de söka sänka lönerna, under det de arbetssökande, som nu år för år i allmänhet bekosta sig en grundligare utbildning än förr, med rätta söka vinna för sig en högre aflöning. Följden blir att om ock många arbetssökande äro inskrifna, det ofta blir omöjligt att bland dem finna en kompetent person, villig att på erbjudna villkor antaga plats.

Att af arbetsgifvarne 150 återtagit sin ansökan torde hafva sin grund i dessa förhållanden.

Verksamheten inom afdelningen för *anskaffande af sjuk-sköterskor* har i år varit ännu lifligare än de föregående åren, i det att sköterskor anskaffats i 384 fall. Äfven med anled-

ning af den på hösten befarade koleran rådde stor efterfrågan å sköterskor från olika orters hälsovårdsnämnder, hvilka önskade sköterskor ställda "i expectance", d. v. s. beredda att på kallelse genast infinna sig till tjänstgöring. Cirka 90 sjuksköterskor hafva under året varit inskrifna på byrån. Af dessa hafva öfver halfva antalet genomgått kurser vid Hemmet för sjuksköterskor, Sophiahemmet och Röda Korset eller sjuksköterskekursen vid Sabbatsberg; de öfriga hafva blifvit inskrifna på grund af goda betyg från lasarettsläkare öfver långvarig och insigtsfull tjänstgöring som sköterskor å något större sjukhus. Ett godt stöd för sköterskorna är den kontroll, som byrån, efter hvad i dess förmåga står, söker utöfva öfver dem, samt den jämnare fördelning af arbetet mellan de verkligt dugliga privatsköterskorna, som genom byrån kan äga rum.

Hemstudiekomitén har liksom föregående år utgjorts af fröknarna E. Fries, G. Elfving, M. Forsell, L. Granbom och S. Leijonhufvud. Expeditionen på förbundets byrå har handhafs af fröken Forsell, och då hon någon kortare tid varit förhindrad, af fröken Elfving.

Af s. k. fortsatt råd och ledning för studier hafva under året 18 elever begagnat sig.

Bokråd hafva lämnats för studium af tyska, franska, engelska och italienska språken samt för allmän historia och hushållskemi.

Genom välvilligt tillmötesgående af en lärarinna har komitén blifvit satt i stånd att lämna ledning för en kurs kostnadsfritt.

Rörande räkenskaperna för hemstudieafdelningen hänvisas till bil. V.

Liksom föregående år har *bokkomitén* haft till medlemmar fruarna E. Ankarsvärd, S. Almquist, B. Nordenson, fröknarna L. Engström, M. Forsell, G. Hjelmmerus samt bokhandlaren H. Sandberg, hvarjämte fru H. Anderson såsom adjungerad ledamot vid julen välvilligt deltog i det då synnerligen brådskande komitéarbetet.

Granskningen af för barn och ungdom afsedda böcker har oafbrutet fortgått. De omdömen komitén afgifvit, särskildt öfver till julen utkomna barn- och ungdomsböcker, hafva äfven i år offentliggjorts så väl i Dagnys sista häfte för året, som i separataftryck.

Då upplagan af den förteckning öfver barn- och ungdomslitteratur, som utgafs redan år 1888 och som sedan för hvarje år fullständigats genom supplementslistor, var i det närmaste utgången, har komitén under det gångna året utgifvit en ny sådan. Den förra förteckningen har noggrant genomgåts; flere böcker, som efter förnyad granskning ej ansetts lämpliga att åter upptagas, hafva strukits och nya införts; en del ålders-

Hem-
studierna.

Bokkomitén.

bestämmelser hafva ändrats, och komitén hoppas därför, att denna nya bokförteckning bättre än den föregående skall motsvara det med densamma afsedda ändamålet.

I föregående årsberättelse omnämndes, att komitén genom enskild frikostighet satts i stånd att under hösten 1891 inbjuda hugade författare till en andra pristäffan för barn- och ungdomsböcker. Täflingsskrifterna skulle vara inlämnade till bokkomitén före den 15 april 1892. Inom den utsatta tiden hade femton täflingsskrifter inkommit. Efter verkställd granskning beslöts, att första priset, som utgick med 300 kronor, skulle tilldelas täflingsskriften "Sigtrygg Torbrandsson" och det andra priset — 100 kronor — täflingsskriften "Från nordisk rot". Vid namnsedlarnes öppnande befanns "Sigtrygg Torbrandsson" vara författad af fru Matilda Lönnberg samt "Från nordisk rot" af fru Maria Anholm. Komitén beslöt att dessutom med särskildt erkännande omnämna täflingsskriften "Barnen på Broby". — De båda prisskrifterna hafva till julen utkommit på aktiebolaget P. A. Norstedt & Söners förlag, "Från nordisk rot" under den förändrade titeln "Vikingar och deras ättlingar".

Under år 1892 har *förbundets tidskrift Dagny*, hvars utgifvande försiggått efter samma plan som de föregående åren, haft att glädja sig åt en stigande uppmuntran från allmänhetens sida, hvilket bland annat framgår däraf, att dess prenumerantantal i en ganska betydande grad ökats. Redaktionen har föreståtts af fröken Lotten Dahlgren såsom redaktris jämte en redaktionskomité, hvars medlemmar äro: Förbundets ordförande, fruarna Kerfstedt och Ankarsvärd samt fröknarna Engström och Maria Cederschiöld (den senare nyvald). Fru Adlersparre har dessutom godhetsfullt deltagit i komiténs arbete.

Bland de viktigare frågor som i tidskriften behandlats må nämnas: om behovet af sjuksköterskor på landsbygden, om samskolor, kvinnan och försvarssaken, märkligare, kvinnan angående, motioner vid årets riksdag, om granskning af nöjesböcker för barn och ungdom, om manliga och kvinnliga bankfunktionärer, om kvinnliga telegrafisters pensionsrätt, om den svenska kvinnans deltagande i Chicagoutställningen m. m. m. Dessutom har *Dagny* innehållit lefnadsteckningar öfver under året affidna framstående svenska kvinnor, meddelat kritiker öfver nyutkommen litteratur, lämnat uppsatser och korrespondensartiklar rörande personer och företeelser i utlandet, som för kvinnofrågan varit af betydelse, hvarförutan talrika notiser gifvit läsaren tillfälle att följa kvinnosakens framsteg och utveckling i så väl Sverige som andra länder. *Dagny* har äfven satt sina läsare i tillfälle att följa förbundets verksamhet genom de förbundsmeddelanden, som i hvarje häfte förekommit.

Tidskriften
Dagny.

Sjukkassan.
Stipendie-
komitén.
Drägtreform-
föreningen.

Redogörelse för *sjukkassans, stipendiekomiténs och drägtreformföreningens* verksamhet återfinnes i bil. II, III, IV.

Komitén för *utredning af de till Danmark utvandrande svenska allmogeflickornas ställning och arbetsförhållanden*, samt komitén för *ordnandet af kurser i trädgårdsodling för kvinnor*, ha under detta år ej varit i tillfälle att utöfva någon betydande verksamhet.

Samkväm.

De sedvanliga *vår- och höstsamkvämen* ha äfven detta år anordnats af komiterade, fruarna D. Kindstrand, M. Arwidson, J. Jolin och E. Upmark, intendenten G. Upmark samt amanuensen E. Folcker. Dessa samkväm, der musik, konstexposition och föredrag omväxlat, hafva varit talrikt besökta och af allmänheten omfattats med lifligt intresse.

Fältskärs- o.
sjuksköterske-
kurser.

Med anledning af den vid förbundets årsmöte 1892 upplästa artikeln angående behovet af utbildade sjuksköterskor för landsbygden hafva inom förbundet förberedande åtgärder för utbildande af sådana sköterskor pågått.

Enligt den i artikeln framkastade planen skulle utbildningen till sjuksköterska förenas med utbildningen till fältskär. Den sålunda till fältskär utexaminerade sjuksköterskan anses genom sin dubbla utbildning blifva särskildt lämplig att användas vid sjukvård på landsbygden, t. ex. vid sjukstugor å aflägsna orter eller å större bruk, der olycksfall ofta inträffa, men läkare ej finnes hvarje dag tillgänglig.

Då tillfälle till god sjuksköterskeutbildning redan finnes, har förbundets arbete huvudsakligen riktats på att ordna den för förbundets sköterskor afsedda fältskärsutbildningen och förbundet har lyckats att som föreståndarinna för denna nya afdelning af förbundets verksamhet vinna fröken Ameline Sterky, utexaminerad fältskär.*

Komité för
svenska kvin-
nans deltagan-
de i Chicago-
utställningen
1893.

Från den i Amerika med anledning af världsutställningen i Chicago tillsatta damkomitén kom mot slutet af år 1891 en uppmaning till Sveriges kvinnor att delta i världsutställningen derstädes sommaren 1893. Fredrika-Bremer-Förbundet anmodades att taga saken om hand, och sedan förbundets styrelse härtill förklarar sig villig, tillsattes en förberedande komité, bestående af fru Ankarsvärd samt fröknarna Adelborg, Fries och Wærn, hvarjämte komitén som ordförande invalde fru Olivecrona.

Den förberedande komiténs första åtgärd blef att i förbundets namn inbjuda för saken intresserade personer till ett

* Å förbundets afdelning för till fältskärer utbildade sjuksköterskor hafva under 1893 de två första sköterskorna inskrifvits. Båda hafva efter förut genomgången sjukvårdskurs studerat under fröken Sterky och derefter tagit fältskärs-examen med goda betyg och komma att under läkares ledning egna sig åt sjukvård på landsbygden.

möte å hotell Continental den 13 mars. Härpå följde ytterligare två konstituerande möten, den 18 och 27 mars; vid det sista afgick den af förbundet tillsatta komitén, som nu fullgjort sitt värf att förbereda arbetet för den svenska kvinnans deltagande i Chicago-utställningen.

* * *

Förbundet har äfven under detta år haft glädjen emottaga betydliga *gåfvor*. De utgöra ett sammanlagdt belopp af 735: 07 kronor, på följande sätt fördelade: Stipendier och gåfvor.

Från onämnd gifvare till pristäfvan (se bok-komitén).....	kronor 400: —
Genom fru H. Haglund till stipendier vid Björnsnäs' hushållsskola	” 300: —
Från onämnd, gåfva att genom byrån utdelas	” 20: —
Öfverbetalning genom div. personer till förbundets allmänna kassa.....	” 14: 07
Öfverbetalning till tidskriften Dagny	” 1: —
Summa kronor 735: 07.	

För de gåfvor, hvilka lämnats till de olika afdelningarne inom förbundet och som ej ingått i den allmänna kassan, redovisas i dessa afdelningars särskilda berättelser.

Af egna medel har förbundet utlämnat från fru S. Whitlocks stipendiefond till förra årets stipendiat fröken Wilhelmina Olsson, som fullföljer sina studier i Lund, kr. 120.

Under det gångna året ha, i öfverensstämmelse med på allmänt möte fattadt beslut, till 4 personer utlämnats såsom *förlagslån* tillsammans 900 kronor; och hela det belopp, som vid årets slut var utestående i sådana lån, uppgick till 4,560 kronor, fördeladt på 13 personer. Utlämnande af lån.

Under hänvisning till den af kassaförvaltaren meddelade redogörelsen för förbundets affärsställning, se bil. V, torde här särskildt böra framhållas följande:

Förbundets fonder hafva uppkommit dels sålunda att, i öfverensstämmelse med stadgarne, inträdesafgifter — från och med 1890 endast hälften deraf — och ständiga ledamöters afgifter fonderats, dels genom tillkomsten af fru S. Whitlocks stipendiefond. Dessa fonders sammanlagda belopp eller med andra ord beloppet af förbundets kapital utgör kr. 14,602: 25 (mot kr. 13,762: 25 vid utgången af 1891). Fonder.

Stipendiefonderna och sjukkassans fonder bokföras särskildt och redogörelse för desamma följer.

Fredrika-Bremer-Förbundets ombud år 1892.

Andersson, Hilding, fru, Vexjö.
 Bergstedt, Amanda, fröken, Nyköping.
 Broberg, M., fru, Filipstad.
 Brundell, Karin, fröken, Sundsvall.
 Burman, Hulda, fröken, Luleå.
 Danielsson, Anna, fröken, Kristinehamn.
 de Laval, Ebba, fröken, Söderhamn.
 Edström, Maria, fru, Sundsvall.
 Ekevall, Selma, fru, Skellefteå.
 Fischer, Lotten, fru, Ekeberg, Lidköping.
 Fischerström, Anna, fröken, Karlskrona.
 Florén, Andriette, fru, Mariestad.
 Grape, Augusta, fru, Umeå.
 Göransson, Sophie, fröken, Landskrona.
 Holm, Siri, fröken, Luleå.
 Holmgren, Ann-Magret, fru, Upsala.
 Johansson, Rosina, fru, Umeå.
 Kolthoff, Majken, fröken, Kyrkebyn, Segmon*.
 Langlet, Mathilda, fru, Upsala.
 Lewenhagen, Anna, fru, Malmö.
 Lithner, Augusta, fröken, Strengnäs*.
 Munthe, Maria, fröken, Ystad.
 Nymann, Augusta, fröken, Göteborg.
 Osterman, Marianne, fröken, Lund.
 Pihl, Aurore, fröken, Norrköping.
 Renborg, Alma, fröken, Östersund.
 Renborg, Hildur, fröken, Lidköping.
 Rundgren, Charlotte, fru, Karlstad.
 Ryding, Karin, fru, Venersborg.
 Sandegren, Ingeborg, fröken, Uddevalla*.
 Sjöcrona, Helena, fröken, Helsingborg.
 Sjöberg, Hanna, fröken, Falkenberg.
 Sjögren, Anna, fröken, Karlshamn.
 Sterky, Ameline, fröken, Upsala.
 Strömberg, Emma, fröken, Varberg.
 Tengström, Olga, fröken, Venersborg.

*) Afsagt sig ombudskapet under året.

Thorséen, Fredrika, fröken, Neder-Luleå.
 Trybom, Elin, fröken, Skara.
 Uggla, Sophie, fröken, Borås.
 Unger, Hedvig, fru, Hitorp, Nora.
 Verstecegh, Inez, fru, Hernösand.

Bil. II.

Styrelsens för Fredrika-Bremer-Förbundets sjuk-kassa årsberättelse till årsmötet 1893.

Sjuk-kassans verksamhet har under år 1892 fortgått och utvidgats på sätt följande siffror utvisa:

Delegarnes antal som vid 1891 års utgång var 199 hade vid slutet af år 1892 höjt sig till 208.

Under året har ett sammanlagdt belopp af kr. 3,477: 50 såsom sjukhjälp utdelats (mot kr. 1,864: 50 föregående år).

Sammanställningen med föregående år utvisar följande:

	Medlemmarnes antal.		Sjukhjälp.
År 1887	97	kronor	159: —
» 1888	136	»	694: 50
» 1889	153	»	1,524: 50
» 1890	188	»	1,444: —
» 1891	199	»	1,864: 50
» 1892	208	»	3,477: 50

För kassans kapitalställning, utgifter och inkomster redovisas i kassaförvaltarens rapport.

Kassans expedition har hållits öppen i Fredrika-Bremer-Förbundets lokal en gång i veckan, hvarjämte anmälningar mottagits å denna lokal kl. 11—4 alla dagar.

I afseende på inträde i kassan gäller fortfarande:

att kvinnor tillhörande de kategorier, för hvilka kassan närmast varit afsedd, utan vidare vinna inträde under förutsättning af rent läkarebetyg;

att för inträdessökande med kvalificeradt läkarebetyg afgörandet ligger hos de tre läkare, som tillhöra styrelsen, samt

att i öfriga fall styrelsen i sin helhet beslutar.

Kassaförvaltarens redogörelse lyder som följer:

Vid 1892 års utgång utgjorde sjukkassans

Tillgångar.

Fordran i Stockholms läns sparbank	2,015: 18
» » Intecknings-Garanti-Aktiebolaget	119: 41
1 St. Eriks Bryggeri-Aktiebolags 4½% obligation	1,000: —
2 st. Allmänna Hypoteksbankens 4½% obligationer ...	2,050: —
Å löpande räkning med C. G. Cervin	40: 89
Kontant	59: 32
	<u>Summa kronor 5,284: 80.</u>

Skulder.

Försäkringsfonden vid början af 1892	3,626: —
Donationsfonden	63: —
Reservfonden	1,022: 30
Saldo: Kapitalökning under året	573: 50
	<u>Summa kronor 5,284: 80.</u>

Ofvanstående kapitalökning, kr. 573: 50, har uppkommit på grund af följande förhållande mellan inkomst och utgift:

Inkomst.

Inträdesavgifter från 13 medlemmar	62: —
Årsavgifter från 208 medlemmar	2,791: 65
Straffräntor	7: —
Räntor (inlutna)	238: 01
Gåfvor	1,205: —
	<u>Summa kronor 4,303: 66.</u>

Utgift.

Sjukhjälp	3,477: 50
Kontorsutgifter	114: 50
Hyra för 1891	88: 16
Löner	50: —
Saldo: Kapitalökning	573: 50
	<u>Summa kronor 4,303: 66.</u>

Inventarierna, bestående af räkenskapsböcker och skrifmateriel, äro ej upptagna i något värde. Fröknarna A. Roos och A. Fabricius hafva äfven under det förlutna året med uppoffrande

nit och mycken skicklighet skött kassans registrering och ekonomiska expedition.

Stockholm den 28 januari 1893.

Carl Nyström.

Ofvanstående redovisning är af oss granskad och riktig befunnen.

Stockholm den 2 mars 1893.

Hilda Caselli.

C. E. Elfving.

Fondernas ställning inses af följande af kassans ordförande utarbetade redogörelse:

Enligt en af undertecknad verkställd beräkning af fonderna till Fredrika-Bremer-Förbundets sjukkasse voro dessa vid början af år 1893 följande:

Försäkringsfonden	kronor 4,461: —
Reservfonden	» 823: —

hvilka tillsammans vid ingången af år 1893

motsvara kassans förmögenhet i belopp af hela kronor 5,284: —

Häraf samt af föregående års räkenskaper och redogörelse framgår, att, till förstärkning af försäkringsfonden samt till bestridande af utgifter för sjukhjälp och förvaltning, åtgått icke allenast föregående års understödsfond och influtna gåfvor, utan äfven en del af reservfonden. Detta ogynnsamma förhållande förklaras derutaf, att sjukligheten varit ofantligt stor eller nära 11 sjukdagar i medeltal på person, under det att de tabeller, enligt hvilka årsafgifterna blifvit beräknade, endast angifva i medeltal 6,7 sjukdagar på person.

Stockholm i februari 1893.

P. G. Rosén.

I syfte att vinna inregistrering och dermed följande statsunderstöd beslöts vid årsmötet den 26 april ändring af §§ 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10 samt tillägg af tvenne §§ i sjukkassans stadgar.

Kassans styrelse har under året haft följande sammansättning:

Ordinarie styrelsemedlemmar.

Professor *P. G. Rosén*, ordförande.

Doktor *Carl Nyström*, vice ordförande och kassaförvaltare.

Fröken *Anna Roos* }
Fröken *A. Fabricius* } vid expeditionen.

Medicinalrådet *D. Pontin*.

Suppleanter.

Fru *F. Lybeck.*
Fröken *G. von Plomgren.*
Professor *O. Sandahl.*

Revisorer.

Fröken *H. Casselli.*
Öfverstelöjtnant *C. E. Elfving.*

Revisorssuppleanter.

Fröken *A. Dahlström.*
Fröken *L. Borg.*

Styrelsen tillåter sig slutligen erinra:

Under året har det understödsbelopp, som utgått till kassans delegare, varit nära dubbelt så stort som under föregående år och högre än kassans ordinarie inkomster. En af de härvid hufvudsakligen medverkande orsakerna har varit den herskande sjukligheten, särskildt influensa-epidemien. Af det nämnda förhållandet framgår tydligare än någonsin det stora gagn, som särskildt under svåra tider delegarne kunna hemta af sin rätt till understöd af kassan, men äfven att kassan, för att öka sin trygghet vid sådana tillstötter och för att ej dervid vara beroende af tillfälliga bidrag från icke medlemmar, behöfver en större anslutning, hvarför hvar och en, som hyser intresse för denna goda form af själfhjälps, bör bemöda sig att befordra kassans utveckling genom att tillföra den nya medlemmar.

Revisionsberättelsen lyder som följer:

Undertecknade, utsedda revisorer att granska Fredrika-Bremer-Förbundets sjukkassas förvaltning och räkenskaper för år 1892, få härvid, efter fullgjordt uppdrag, derom afgifva följande berättelse:

Beträffande tillgångar och skulder samt inkomster och utgifter få vi hänvisa till kassaförvaltarens med räkenskaperna fullt öfverensstämmande, af oss godkända redovisning. Styrelsens af oss genomgångna protokoll, jemte deri omförmälda beslut hafva icke föranlett till någon erinran å vår sida.

Kassans räkenskaper äro förda med utmärkt ordning och noggrannhet samt åtföljda af erforderliga verifikationer. Värdehandlingarne äro förvarade i brandfritt kassahvalf.

Då ingen anledning till anmärkning förekommit, få vi tillstyrka, att full ansvarsfrihet för förvaltningen under år 1892 måtte beviljas styrelsen.

Revisorerne hafva fäst uppmärksamheten vid att sjukhjälpens under året så hårdt anlitats, att den med nära 700 kr. öfverstiger årsafgifterna. Då dertill kommer den reglementerade afsättningen till försäkringsfonden, så skulle följden häraf blifva en kapital-

minskning, större än den nuvarande kapitalökningen, så vida icke gäfvor ganska rikligt under året influtit. Orsaken härtill torde i första rummet böra tillskrivas den allmänna större sjukligheten under året, men skulle äfven kunna tyda på behovet af en allmän höjning af årsafgifterna. Då likväl denna åtgärd skulle innebära en orättvisa mot dem, som litet eller intet anlitat sjukhjälp, hafva vi tänkt oss att en rättvisare reglering skulle kunna åstadkommas, om årsafgifterna höjdes endast för dem, hvars utbekomna sjukhjälp överskrider en viss bestämd mångfald af de inbetalda årsafgifterna (dock med möjlighet till återgång). Den faktiska sjukligheten torde här vara minst lika bestämningsberättigad, som ålder eller ett kvalificerad läkarebetyg.

Stockholm den 2 mars 1893.

Hilda Casselli.

C. E. Elfving.

Revisorernas mening, att årsafgifterna skulle höjas för dem, »hvars utbekomna sjukhjälp överskrider en viss bestämd mångfald af de inbetalda årsafgifterna» kan styrelsen icke biträda, då en sådan åtgärd torde inkräkta på deras rätt, som redan inträdt i kassan.

Bil. III.

Stipendiekomiténs årsberättelse.

Stipendiekomitén har under år 1892 haft att glädja sig åt mycken frångång och uppmuntran i sitt arbete, i det de lokala komitéerna å skilda orter inom flera län samverkat med centralkomitén, dels genom spridandet af anteckningslistor för upptagandet af årsafgifter och dels å en del orter genom anordnandet af musikaliska och dramatiska soiréer till förmån för länsinsatserna i allmänna stipendiefonden. Till samma fond har under året tvenne större donationer öfverlemnats nämligen en å kronor tio tusen (10,000) och en å kronor fem tusen (5,000), båda skänkta med vilkor af lifränta åt gifvarne. Den förra gåfvan (10,000) lemnades af numera afidna fru Fredrika Linnell, den sednare genom professor Sundén i Upsala från en person som önskar vara onämnd. Förutom ofvannämnda gåfvor har fröken Ellen Bergman öfverlemnat* kronor två hundra (200) till allmänna stipendiefonden.

Donationsfonderna hafva ökats med ett belopp af kronor fyrtiotretusen (43,000) som af fröken Ellen Bergman öfverlemnats placerade i obligationer och inteckning skänkta till den af henne år 1890 stiftade »slägtstipendiefonden».

* Af dessa kronor 200 aflemnades 100 sedan räkenskaperna för året avslutats, hvar för sig endast 100 stå upptagna i 1892 års räkenskaper.

Från donationsfonderna har under året den första stipendieutdelningen egt rum i det tvenne stipendier, ett å kronor femhundra (500) och ett å kronor fyrahundra (400) utdelats från donationsfonden afsedd för kvinnor som studera medicin. Val af stipendiater verkställdes genom den af förbundsstyrelsen utsedda valnämnden, som tilldelade medicine kandidaten fröken Ellen Sandelin Upsala det större och med. fil. kandidaten fröken Sophie Holmgren Lund det mindre stipendiet.

För organiserande af nya lokalkomitéer för att främja stipendiesaken, har stipendiekomiténs sekreterare under september och oktober företagit resor inom Norrbottens, Westerbottens och Westernorrlands län, der å flera orter inför inbudna kretsar redogörelser lemnats för Fredrika-Bremer-Förbundet och syftet med dess stipendiefonder. Som följd häraf bildades lokalkomitéer i städerna Sundsvall, Hernösand, Umeå, Skellefteå, Piteå, Luleå och Haparanda.

Samtliga årsbidrag, större gåfvor och donationer, som under året öfverlemnats till stipendiefonderna, uppgå till ett belopp af kronor sextiofemtusen niohundra nittiofem: 40 öre (65,995: 40) hvaraf 22,995: 40 tillfallit allmänna stipendiefonden och 43,000 kronor donationsfonderna.

De inflytna stipendiemedlen hafva af komitéen öfverlämnats till styrelsen för stipendiefondernas förvaltning, hvars *ordinarie medlemmar* äro: fru Anna Wallenberg, f. von Sydow, generaldirektör Alb. Anderson, revisionssekreterare H. Rohtlieb, professor P. G. Rosén, fröken Mathilda Silow. *Suppleanter* äro: professor H. Gylden, fröken Clara Montelius. *Revisorer*: expeditionschefen E. von der Lancken, fröken Ingeborg Elfving, grosshandlaren Olof Melin (riksdagsman från Göteborg). *Revisorssuppleant*: d:r G. Elowson (riksdagsman från Vermland).

Revisionsberättelse.

Utsedde att granska 1892 års räkenskaper för de under Fredrika-Bremer-Förbundets vård och inseende stående fonder, få vi efter verkställd granskning, deröfver afgifva följande berättelse:

Allmänna Stipendie Fonden.

Credit.

Behållning från 1891	kr.	46,274: 41
Inbetalning af ombuden	»	7,895: 40
Gåfvor: af Fru Limnell	10,000	
» Frkn Bergman	100	
» onämnd Upsala	5,000	» 15,100: —
Räntor	»	2,247: 89
Andel i förvaltningskostnad fr. Donations-Fonden	»	50: —
		<u>Summa kronor 71,567: 70</u>

Debet.

Afbetalning å förlagslån	kr.	245: 66
Räntor	»	254: 97
Utgifter för insamlingen (stipendiekomitén)	»	850: —
» » organisation af lokalkomitén i Norrland	»	400: —
En utbetald lifränta	»	100: —
Hyra för skåp i Stockh:s E:a bank	»	20: —
Behållning till 1893	»	69,697: 07
	<u>Summa kronor</u>	<u>71,567: 70</u>

Ofvannämnda behållning är placerad uti Falu Rättvik

Mora Jernvägs-Aktie-B:s Obl:r 4 %	14,000: —
Aktie-bolaget Bergman Hummel & C:o Obl:r 4½ %	8,000: —
Kopparberg Hofors Sågverks-Aktie-B:s förbindelse*	23,000: —
Bergslagernas Jernv.-Aktie-B:s 5 % Oblig:r	5,000: —
Stockh. Int. Gar. Aktie-B:s depositionsbevis	5,000: —
» Enskilda Banks	14,500: —
» » » Upp- o. afskr. bevis	197: 07
	<u>Summa kronor 69,697: 07.</u>

Donations-Fonden

utgörande anonym gifvares gåfva $\frac{3}{6}$ 1890 kr. 30,000	
uppgick vid 1892 års början till	kr. 31,900: 28
Under året upplupna räntor	» 1,478: 31
hvarifrån afgår:	<u>Summa kronor 33,378: 59</u>
Stipendier utbetalda	kr. 500: —
» »	» 400: —
	kr. 900: —

Förvaltningsbidrag till Allmänna Stip.

fonden	50: —	950: —
	<u>återstår</u>	<u>Summa kronor 32,428: 59</u>

placerade uti:

Kopparbergs Hofors Sågv. Aktie-bolagsförb:e	kr.	25,000: —
Sundsvalls Stads Obligationer 4½ %	»	5,000: —
» Ensk:a banks deposition	»	1,800: —
» » » upp- o. afskrif.bevis	»	628: 59
	<u>Summa kronor</u>	<u>32,428: 59</u>

Ellen Bergmans släkt-Stipendiefond

som vid 1892 års början utgjorde	kr.	4,000: —
har under året ökat med samma välgörarinns		
ytteligare gåfvor på olika tider	kr.	900: —
	»	100: —
	»	900: —
	»	100: —

Transport 2,000: — kr. 4,000: —

* Förbindelsen å 25,000 — resten 2,000 tillhör Bergmanska fonden.

Transport 2,000: —	kr.	4,000: —
» 25,000: —		
» 16,200: —		43,200: —
Summa kronor		47,200: —

med afdrag af:

af fröken Bergman uttagna (se protokoll.

Bil. C.)	$1\frac{3}{2}$ 1893	200: —
		kronor 47,000: —

Sistnämnda belopp är placeradt s. f.

Aktiebolaget Bergman Hummel obl:r	2,000: —	
Kopparb. Hofors sågv. A.-B:s förbindelser	2,000: —	
Bergslagernas jernv. A.-B:s obl:r	18,000: —	
Forsbacka jernverks A.-B:s in-teckning	25,000: —	
		kronor 47,000: —

Samtliga i berättelsen omnämnda värdepapper, hvilka vi funnit förvarade uti styrelsens kassafack i Stockholms Enskilda bank, äro efter vår öfvertygelse fullt betryggande och äro alla utgifter styrkta med oss förevisade verifikationer.

Då styrelsen derjemte efter vår uppfattning på ett mycket berömvärdt sätt iakttagit »förbundets» intressen, är det oss ett nöje, att härmed kunna tillstyrka densamma full och tacksam discharge för 1892 års förvaltning.

Stockholm 17 april 1893.

Ingeborg Elfvig. E. von der Lancken. Olof Melin.

Bil. IV.

Styrelsens i Dräkthereformföreningen årsberättelse för året mars 1892—mars 1893.

Dräkthereformföreningens verksamhet har under det sjunde arbetsåret fortgått efter samma plan som de föregående åren.

Utställningar af föreningens hela modellserie hafva egt rum i Helsingborg, Karlstad, Landskrona och Kristinehamn.

På begäran af numera afidne doktor Ivar Lundberg i Upsala hafva skoldräkten och grossessdräkten varit, på ett möte för mödrar, exponerade i nya samskolan derstädes. För styrelsen är det en kär pligt att i detta sammanhang meddela, det doktor Lundberg städse omfattade föreningens sträfanden med varmt intresse, och den får på detta sätt uttala ett djupt beklagande af hans alltför tidiga bortgång.

Den i fjor förfärdigade sportdräkten har varit utställd hos

fröken Johanne Biörn i Kristiania. Från Tromsö har beställning på åtskilliga mönster ingått.

Till den exposition, som af komitéen för den svenska kvinnans deltagande i chicagoutställningen anordnades å Börsen i November förlidet år, hade fröken J. Ohlsson efter föreningens modeller låtit förfärdiga två lifstycken och tvänne delade kjolar.

Föreningen har under året fått ännu ett ombud, nämligen fröken *Anna Danielson*, föreståndarinna för elementarläroverket för flickor i Kristinehamn.

Af förekommen anledning anser sig styrelsen böra upplysa, att fröken J. Ohlsson, Blasieholmstorg 14, Stockholm, hvilken har föreningens modeller i sin vård och utför beställningar efter dessa, förfärdigar klädesplagg äfven efter andra modeller. Köpare af reformplagg böra därför observera, att vid föreningens modeller äro fästade lappar med påskrift *normalmodell*, att klädespersedlar, gjorda efter dessa modeller, skola vara försedda med föreningens stämpel samt att plagg, som förete den minsta afvikelse från normalmönstret, ej stämpas och slutligen att alla mönster äro klippta i öfverensstämmelse med nämnda modeller och, äfven de, afstämplade.

Bevis på intresse för dräktreformens sak har styrelsen mottagit från flere af ombuden. Ett bland dessa, doktorinnan Pallin i Lidköping, har i en skrifvelse redogjort för sin verksamhet. Fru Pallin framställer äfven åtskilliga anmärkningar mot några af föreningens modeller, särskildt mot kläderna för späda barn. Hon anser, att de mera allmänt brukliga modellerna yllemantel och knytmantel äro att föredraga de fem, sex första månaderna af barnets lefnad. Styrelsen vidhåller emellertid sin mening, att de af föreningen godkända modellerna äro mera helsosamma och praktiska än de af fru Pallin förordade; ty äfven om barn de tre fyra första veckorna, då deras rörelseförmåga ju är högst obetydlig, fara väl i sådana kläder, så torde dock vara obestriddigt, att barn redan i andra månaden äro i starkt behof af en mera ledig beklädnad. Sys nu en utstyrsel af de vanliga modellerna, så är fara för handen, att denna utstyrsel användes fem till sex, ja stundom nio till tio månader. Dräktreformföreningen anser det därför vara ojämförligt mycket bättre, att barnen äro låt så vara mindre lämpligt klädda *en* månad, än att de äro i hög grad olämpligt klädda *nästän hela det första lefnadsåret*. — Styrelsen får härmed uttrycka sin tacksamhet till fru Pallin för det intresse hon ådagalagt och på samma gång uttala den förhoppningen att flere af ombuden måtte följa hennes exempel och delgifva styrelsen resultaten af sitt arbete för föreningen.

Från m:rs Fleetwood-Derby i London har styrelsen åtskilliga gånger fått mottaga beskrifningar på engelska reformkläder. Dessa modeller har styrelsen emellertid ej ansett lämpliga för svenska förhållanden.

På grund af uppmaningar från åtskilliga håll har styrelsen gått i författning om anskaffandet af en modell till turistdräkt. En sådan dräkt — hvilken fröken Sigröd Carlheim-Gyllensköld haft godheten låna styrelsen — kommer att å årsmötet förevisas och diskuteras. Med iakttagande af de ändringar, som af diskussionen i detta ämne möjligen komma att framgå såsom nödvändiga, ämnar styrelsen den närmaste tiden efter mötet låta förfärdiga föreningens modell. Denna kommer att utföras i från München införskrifvet s. k. *loden*-tyg. Denna tygsort är nämligen särskildt lämplig för turistdräkter. Tillika med föreningens öfriga modeller exponeras denna dräkt sedermera hos fröken J. Ohlsson.

Af förekommen anledning meddelas här, att dräkthereformföreningen icke haft något att skaffa med den af turistföreningen härstädes exponerade och till chicagoutställningen afsända kvinnliga turistdräkten.

Under året har styrelsen låtit förfärdiga följande nya modeller: byxor för vuxna, byxor för koltbarn, pelerin för vuxna och pelerin för barn.

Fru Carin Scholander, som under två år varit styrelsens ordförande, afsade sig i Sept. förlidet år detta uppdrag. Styrelsen anhåller att å egna och föreningens vägnar få till fru Scholander uttrycka sin stora tacksamhet för det intresse, den omsorg och det osparda nit fru Scholander ådagalagt vid skötandet af ordförandeskapet. Till ordförande i hennes ställe valdes fru Gurli Linder. Som protokollsförare har fungerat fru Ellen Gyllander. All korrespondens har ombesörjts af fröken Elsa Gylden.

Af fru H. Palme har till föreningen skänkts ett arkivskåp.

Styrelsen har under det gångna året haft följande sammansättning:

A. af Fredrika-Bremer-Förbundet valda

Ordinarie medlemmar:

Fru *Marie-Louise Berg*.
» *Gurli Linder*.
Fröken *Elsa Gylden*.

Suppleanter:

Fru *Julia Jolin*.
Fröken *Emy Lindhagen*.

B. af dräkthereformföreningen valda

Ordinarie medlemmar:

Fru *Nanna Bendixson*.
» *Carola Boklund*.
» *Maria Bolin*.
» *Amélie Cederschiöld*.
» *Hanna Palme*.
» *Carin Scholander*.

Suppleanter:

Fru *Ellen Gyllander*.
» *Inez Humble*.
Fröken *Ellen Bergman*.
» *Helena Palmqvist*.

Undertecknade, af Dräktreformföreningen utsedda revisorer, få härmed efter företagen granskning af räkenskaperna från 1:sta jan. 1892 till och med 31:sta dec. samma år afgifva följande revisionsberättelse:

Af böckerna framgår, att följande konti under året lemnat vinst:

Medlemsavgifters konto	kronor 221: 00
Modellers konto	» 207: 55
Mönsters konto	» 32: 69
Intresse konto.....	» 18: 49
Allmänna omkostnaders konto... ..	» 176: 25
	<u>Summa kronor 655: 98</u>

följande konti förlust:

Annonasers och trycksakers konto	kronor 74: 11
	<u>Summa kronor 74: 11</u>

För att närmare förklara det märkvärdiga förhållande, att Allmänna omkostnaders konto har kunnat lemna en vinst af 176,25 kronor, vilja undertecknade meddela, att inkomsten för ett under året hållet föredrag blifvit upptagen såsom en tillgång i detta konto, hvarigenom omkostnaderna blifvit betäckta och vinst uppkommit.

Föreningens tillgångar, hvilka vid årets början utgjorde kronor 176: 62, belöpte sig vid årets slut till kronor 758, 49 och bestå af:

Inventarier och modeller	kronor 331: 90
Ett till fröken Ohlsson utfärdadt lån å	» 200: 00
Lager af mönster	» 17: 55
Insatt i Handelsbanken.....	» 205: 97
Kassabehållning	» 3: 09

Dock får föreningen icke till fulla glädja sig åt detta, som det synes, lysande resultat, enär i Modellers konto i år blifvit upptagna tvänne poster, som förut icke varit bokförda, men hvilka böra i räkenskaperna upptagas, då de utgöra en tillgång, som föreningen eger, nämligen ett till fröken Ohlsson 1889 utfärdadt lån å 200 kronor samt de å Hygieiniska Museet förvarade modellerna till ett värde af kronor 53: 35.

Till sist få undertecknade, som befunnit räkenskaperna i godt skick och behörigen verifierade, uttrycka sitt tack till kassaförvaltaren för det enkla och öfverskådliga sätt, hvarpå dessa i år blifvit förda, och tillstyrka vi, att full ansvarsfrihet må beviljas styrelsen.

Stockholm i mars 1893.

Anna Kruse.

Bertha Sabin,
född Kempe.

Kassaförvaltarens rapport.

Till styrelsen för Fredrika-Bremer-förbundet.

Ur räkenskaperna anføres följande:

Konti.	Debet.	Kredit.
Intecknings-Garanti-Aktiebolaget	5,522: 02	4,200: —
Byrån	4,794: 60	2,610: 50
Inventariers konto	1,265: 32	— — —
Trycksakers konto	412: 75	9: 75
Tidskriften Dagny	3,094: 59	2,770: 50
Ständiga ledamotsafgifters konto	— — —	7,710: —
Inträdesafgifters konto	— — —	3,802: 25
Årsafgifters konto	— — —	3,465: —
Gåfvor och understöds konto	835: 07	1,135: 07
Räntors konto	180: —	611: 78
Allmänna omkostnaders konto	1,001: 09	— — —
Mötens konto	476: 35	396: —
Förbundets filial i Malmö	150: —	47: 81
S. Whitlocks stipendiefond	— — —	3,300: —
S. Whitlocks konto	3,420: —	120: —
Arbetets för utredning af de till Danmark utvandrande allmogeflickornas ställning och arbetsförhållanden konto.....	— — —	50: 74
Diverse debitorers konto	10,125: —	1,475: —
Aftonbladets konto	413: 15	954: 90
Kassa konto.....	309: 86	— — —
Öfverbalanserad förlust från föregående år	659: 50	— — —
Vinst och förlust konto.....	4,094: 82	4,106: 78
Utgående balans konto	31,001: 44	31,001: 44
Kapital konto	30,132: 84	30,120: 88
Summa kronor	97,888: 40	97,888: 40

Vid årets slut hade Fredrika-Bremer-Förbundet följande

Tillgångar:

Intecknings-Garanti-Aktiebolaget	1,322: 02
Inventarier	1,265: 32
Fordran hos fru S. Whitlock	3,300: —
Transport	5,887: 34

	Transport	5,887: 34	
Diverse debitorer:			
Obligationer	4,000: —		
Reversfordringar	4,650: —	8,650: —	
Öfverbalanserad brist från föregående år		659: 50	
Kassa		309: 86	
	<u>Summa kronor</u>	<u>15,506: 70</u>	

Skulder:

Egna fonder:

Ständiga afgifters fond	7,710: —		
Inträdesavgifters fond	3,592: 25		
Fru S. Whitlocks stipendiefond	3,300: —	14,602: 25	

Yttre skulder:

Gåfvor att utgifvas för uppgifvet ändamål	300: —		
Arbetet för utredning af de till Danmark utvandrande allmogeffickornas ställning och arbetsförhållanden	50: 74		
Aftonbladets Aktiebolag	541: 75	892: 49	
Saldo: vinst år 1892		11: 96	
	<u>Summa kronor</u>	<u>15,506: 70</u>	

Ofvanstående vinst, kronor 11: 96, har uppkommit på grund af följande förhållande mellan vinst och förlust:

Vinst:

Inträdesavgifter	210: —	
Årsavgifter	3,465: —	
Räntor	431: 78	
	<u>Summa kronor</u>	<u>4,106: 78</u>

Förlust:

Byrån	2,184: 10	
Trycksaker	403: —	
Tidskriften Dagny	324: 09	
Allmänna omkostnader	1,001: 09	
Möten	80: 35	
Förbundets filial i Malmö	102: 19	
Vinst år 1892	11: 96	
	<u>Summa kronor</u>	<u>4,106: 78</u>

Förlidet år, hvars bokslut visar ett om ock obetydligt öfver-skott, har alltså gifvit ett vida förmånligare ekonomiskt resultat än det närmast föregående. Bland orsakerna till detta tillfredsställande förhållande torde böra framhållas dels minskningen i utgifterna för byrån och i allmänna omkostnaders belopp, dels förbättringen i tidskriften Dagnys ekonomi, som haft till följd att bidraget från förbundets allmänna kassa till tidskriftens uppehållande nu stannat vid ett vida lägre belopp än under föregående år.

I öfverensstämmelse med vederbörligen fattade beslut, och på sätt i styrelsens berättelse utförligare framhålles, har en icke ringa del af förbundets medel användts till förlagslån åt kvinnor. Härmed har afsetts och vunnits det dubbla ändamålet att verksamt gagna ett antal kvinnor, som för sin fortkomst i lifvet under någon tid behöfva anlita förlagslån, dels ock å andra sidan att vinna något ökad afkastning å utlånade medel.

För inflytna gåfvor och deras användning redogöres i styrelsens berättelse.

Summan af utlämnade lån steg vid årets slut till 4,650 kronor. Af detta belopp har under året utgått 1,600 kronor. Å andra sidan har å äldre lån inbetalts en summa af 1,475 kronor.

Önskligt vore om förbundet finge större tillgångar att använda för denna del af sin verksamhet, som medfört så mycket gagn, och som står i så god öfverensstämmelse med förbundets syfte och ändamål.

För hemstudiernas, sjukkassans och stipendiefondernas affärer lämnas särskilda redogörelser.

Likasom föregående år hafva fröknarna G. Adelborg och U. Hammarsköld, jämte sin öfriga verksamhet å byrån, med nit och skicklighet skött arbetet vid kassan och bokföringen.

Slutligen hemställas, att det i bokslutet framträdande öfver-skottet, kronor 11: 96, måtte öfverföras på kontot »öfverbalanserad brist från föregående år» till minskande af denna brist.

Stockholm i mars 1893.

Carl Nyström.

Bestyrkande riktigheten af ofvanstående redogörelse, hemställa vi om ansvarsfrihet för 1892 års förvaltning.

Stockholm den 5 april 1893.

Elise Odelberg,
född Åkerman.

Alida Rossander.

Axel Lundwall.

Uppgift på hemstudieafdelningens räkenskaper för år 1892.

	Inkomster.	Utgitter.
Balans från 1891	11: 88	— —
Intresseräkning	2: 85	— —
Elevavgifter	228: 50	12: —
Porto	31: 25	27: 15
Stockholms läns sparbank	— —	37: 85
Fredrika-Bremer-Förbundets byrå	— —	11: —
Lärarearvoden	— —	132: —
Annonser	— —	19: 25
Balans till 1893	— —	35: 23
	<u>Summa kronor 274: 48</u>	<u>274: 48</u>